05/12/2021

Ο Άγιος Νικόλαος, ο πολύ αγαπητός – Του Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ’

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μάνης

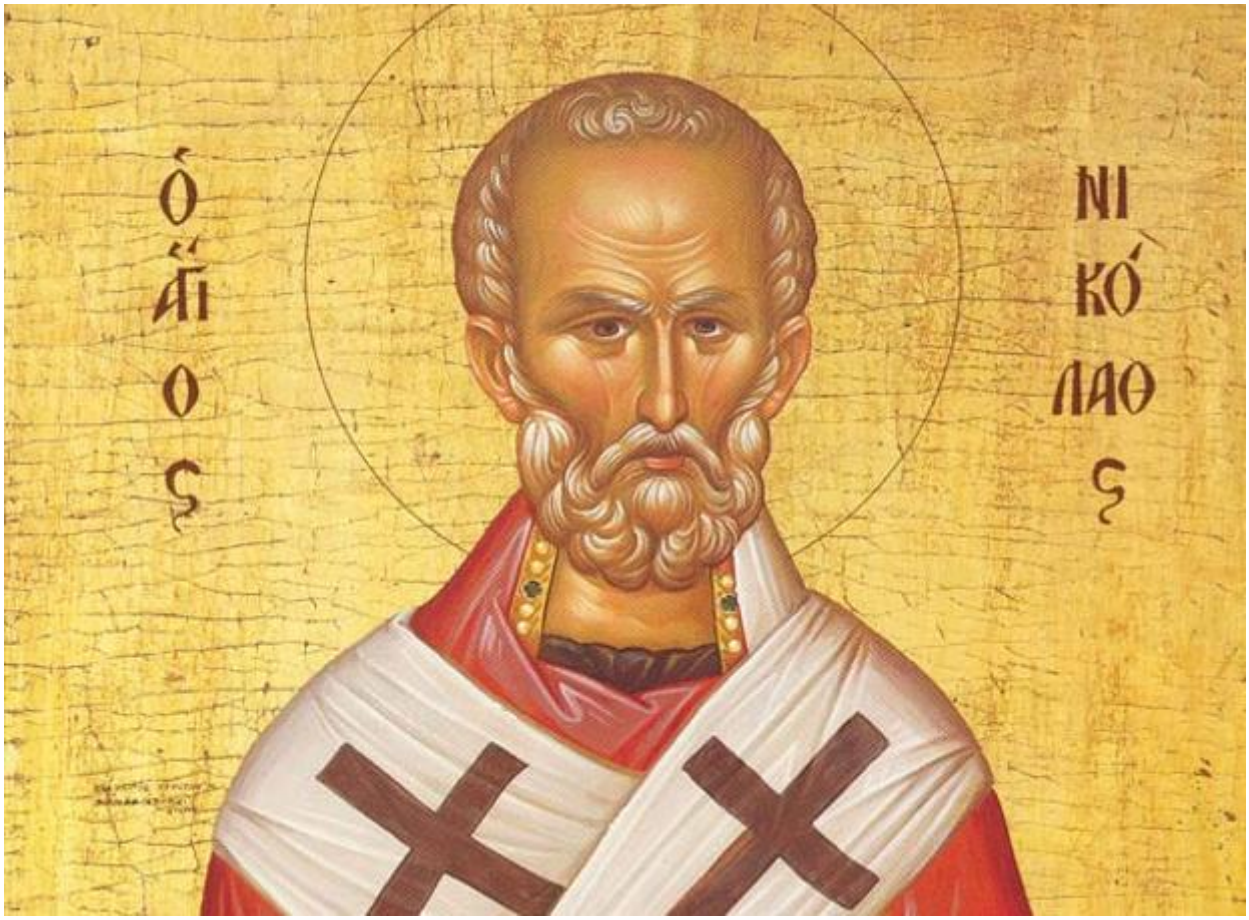

Πασίγνωστος, πολύ αγαπητός σε όλους, όχι μόνο στον Ελλαδικό χώρο, αλλά και διεθνώς σε Ανατολή και Δύση, σε Βορρά και σε Νότο, ο Άγιος Νικόλαος, Αρχιεπίσκοπος Μύρων της Λυκίας, ο Θαυματουργός, ο και προστάτης των ναυτικών, που εορτάζουμε.

Αξίζει να προσεγγίσουμε, να προσέξουμε στο Απολυτίκιο του Αγίου τις τρεις πρώτες φράσεις. «Κανόνας πίστεως» ο Άγιος Νικόλαος. Τι είναι ο κανών πίστεως; Γιατί δεν λέγει μόνον «πίστεως» και λέγει «κανών πίστεως»; Κανών είναι ο χάρακας, με τον οποίον, όταν θέλουμε να έχουμε μία ευθεία γραμμή, βάζουμε τον κανόνα, τον χάρακα και χαράσσουμε την ευθεία γραμμή. Έτσι και η πίστη χρειάζεται κάποιον κανόνα, κάποια οριοθέτηση, διότι καραδοκούν οι

ψευδοπροφήτες, οι ψευτοδιδάσκαλοι, δηλαδή, η ετεροδιδασκαλία, η κακοδοξία. Και ο άγιος Νικόλαος, ο ίδιος, ανεδείχθη κανών πίστεως. Γιατί ήταν εκείνος που είχε μελετήσει βαθειά ολόκληρη την Αγία Γραφή. Και ακόμη ήξερε να στέκεται έναντι των ποικίλων αιρέσεων, αυτός, κανών πίστεως. Αυτόν τον κανόνα πίστεως στήριξε και με τη συμμετοχή του στην Α' Οικουμενική Σύνοδο.

Κανών πίστεως σημαίνει ότι ορθοτομώ την αλήθεια, δεν λέγω δικά μου, λέγω τα του Κυρίου, δεν λέγω τα μισά, λέγω όλα, όλες τις εντολές τις οποίες τηρώ, ερμηνεύω και εφαρμόζω στη ζωή μου. Και πόσο ανάγκη έχει και σήμερα ο άνθρωπος να υιοθετήσει στη ζωή του τον ορθόδοξο χριστιανικό κανόνα της πίστεως, για να μην εμπλέκεται και παγιδεύεται σε ποικίλες αιρέσεις που κυκλοφορούν και ετεροδιδασκαλίες και σε ποικίλα μηχανεύματα του διαβόλου και του πονηρού, που κάθε φορά εμφανίζονται και θέλουν να αλλοιώσουν την ακραιφνή Ορθόδοξη Διδασκαλία και να παρερμηνεύσουν το Ευαγγέλιο και την Ιερά Παράδοση της Εκκλησίας. Θα έχετε παρατηρήσει άλλωστε ότι, κάθε φορά που υπάρχει μία μεγάλη εορτή της Χριστιανοσύνης, Χριστούγεννα ή Πάσχα, εμφανίζονται αυτοί, οι οποίοι παραχαράσσουν και διαστρεβλώνουν τα Ιερά Κείμενα, τα Ευαγγέλια, το Πανάγιο Πρόσωπο του Χριστού.

Το δεύτερο χαρακτηριστικό του Αγίου είναι η εικόνα της πραότητος. Και δεν θα μπορούσε να είναι διαφορετικά. Ο άγιος Νικόλαος, ο καλός ποιμήν, τη γαλήνη της ψυχής του, την ηρεμία που είχε μέσα του και αυτή την γαλήνη και ηρεμία και πραότητα εξέφραζε παντού και πάντοτε. Ήταν γλυκύς στην μορφή ο Άγιος Νικόλαος, γεμάτος καλωσύνη, γεμάτος αγάπη, πραότητα. Καμμία οργή και κανένας θυμός. Όλα τα ζητήματα στην Επισκοπή του και στην ποιμαντική δραστηριότητα τα έλυνε έχοντας ως γνώμονα την επιείκεια, την καλωσύνη, την ανεξικακία, την στοργή, την πραότητα. Διότι είχε μιμηθεί τον Χριστό, που Εκείνος διεκήρυξε και είπε: «Μάθετε απ' εμού ότι πράος ειμι και ταπεινός τη καρδία» (Ματθ. 11, 29). Έπειτα, δεν είπε ο Χριστός στον τρίτο Μακαρισμό, στην περίφημη επί του Όρους Ομιλία Του, δεν διεκήρυξε και είπε: «μακάριοι οι πραείς ότι αυτοί κληρονομήσουσι την γην» (Ματθ. 5, 5); Και κάνει εντύπωση, γιατί να λέγει «την γην»; Δηλαδή θα κληρονομήσουμε κάποια εκτάρια, κάποια στρέμματα, κάποιο χώμα; Όχι. Αλλά θέλει να τονίσει με τη λέξη αυτή τη βεβαιότητα ότι μας περιμένει μία Επουράνιος Βασιλεία, όπου «πολλαί μοναί εισί», εκεί ητοιμασμένες για τον καθένα από εμάς. Και με τη φράση «κληρονομήσουσι την γην» φανερώνει τη βεβαιότητα, ότι δεν είναι κάτι νεφελώδες και αόριστο, αλλά έχει μία βεβαιότητα και ασφάλεια αυτή η Βασιλεία των Ουρανών, που περιμένει αυτούς, οι οποίοι είναι στην κατάσταση της πραότητος.

Και το τρίτο χαρακτηριστικό στο Απολυτίκιο είναι το «διδάσκαλος εγκρατείας», που τον ανέδειξε, τον Άγιο Νικόλαο, η ποίμνη, ο πιστός λαός.

Αυτός, ο οποίος τα πάντα έδωσε από την αρχοντική του οικογένεια για τους πτωχούς, για τους απόρους, αυτό ακριβώς είναι εκείνο, που περιέλαμπε όλα τα της καθημερινής του βιοτής. Το ήθος της εγκράτειας. Πόσες και πόσες φιλανθρωπίες και ελεημοσύνες δεν έκαμε! Με πόση λιτότητα και απλότητα δεν ζούσε! Όχι βίον κοσμικό, φιλελεύθερο με την κακή έννοια του όρου, δηλαδή ασύδοτο. Δεν έζησε μέσα στην κραιπάλη, στην ασωτία και στην ακολασία. Και όταν λέγει εδώ εγκράτεια, εννοεί τον όρο αυτό και υπό τη στενή ηθική έννοια, αλλά και υπό την ευρύτατη έννοια. Εγκράτεια στη γλώσσα, εγκράτεια στον θυμό, στην οργή, εγκράτεια και στην απληστία ενδυμάτων, στο φαγητό, στον τρόπο του βίου. Σημειώνω, εν προκειμένω, ότι κάποτε χαρακτηριστικό των Ελλήνων ήτο το λιτοδίαιτο. Ήξερε συγχρόνως μέσα σ' αυτό το λιτοδίαιτο να είναι και άνθρωπος φιλάνθρωπος και να είναι και ευτυχισμένος στη ζωή του. Τώρα, εκορέσθη η κοιλία του ανθρώπου και όμως δεν νοιώθει χαρά και ευτυχία. Και η διασκέδαση δεν είναι πλέον ψυχαγωγία, αλλά διασκέδαση, ως λέγει το ρήμα διασκεδάννυμι, δηλαδή διασκορπισμός του νού και της ύπαρξης εδώ και εκεί. Διδάσκαλος, λοιπόν, της εγκράτειας ο άγιος Νικόλαος και αυτό τυγχάνει καθοδηγητικό και για μας σήμερα.

Αυτές τις αρετές του Αγίου Νικολάου, αυτές τις τρεις χάριτες που είχε, τις αναφέρει και ο Απόστολος Παύλος. Και κάνει εντύπωση ότι τις αναφέρει στην προς Γαλάτας Επιστολή του ως καρπούς του Αγίου Πνεύματος.

Μακάρι, ο Άγιος Νικόλαος να μας φωτίσει, να μας βοηθήσει να νοιώσουμε μέσα μας αυτές τις αρετές, που όλοι μας τις έχουμε ανάγκη, στην σημερινή δύσκολη και περίπλοκη κοινωνία μας. Την πίστη, την εγκράτεια, την πραότητα. Ικεσία μας ο Άγιος Νικόλαος να έρθει αυτός και να κρατήσει το τιμόνι της ζωής μας και να μας οδηγήσει στον «καλό λιμένα», τον Χριστό. Και ο Χριστός στη Βασιλεία των Ουρανών.